

DUM č. 14 v sadě

19. Ze-1 Fyzická a socioekonomická geografie Země

Autor: Lukáš Plachý

Datum: 16.06.2013

Ročník: 1C, 2AF, 2BF

Anotace DUMu: Průmysl: těžba nerostných suroviny, rudy, paliva

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

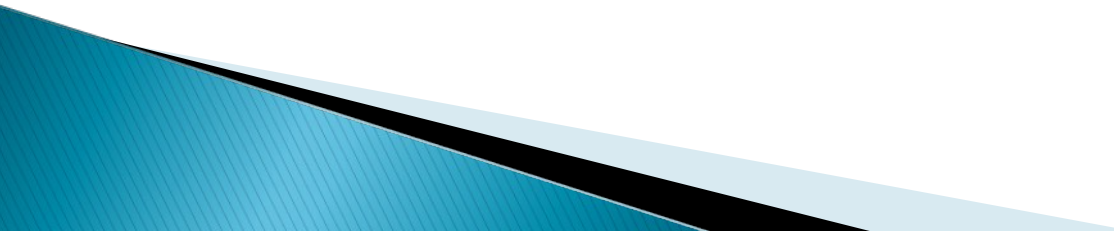
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

jméno autora výukového materiálu	Mgr. Lukáš Plachý
datum (období), ve kterém byl VM vytvořen	Únor 2013
ročník, pro který je výukový materiál určen	1. ročník SŠ
vzdělávací oblast, vzdělávací obor, tematický okruh, téma (lze konkretizovat např. klíčovými slovy)	Člověk a příroda, Zeměpis, Socioekonomická sféra, průmysl, těžba
metodický list/anotace – výstižný popis způsobu použití výukového materiálu ve výuce	Učivo se týká tématu průmysl a základního dělení průmyslové těžby. Student vyhledává v publikacích pojmy a charakteristiky a doplňuje je do textu. Jako doplňující materiál používá školní atlas a učebnici.

PRŮMYSL

- ▶ Je složkou socioekonomické sféry
- ▶ Vedoucí odvětví materiální výroby

- ▶ INDUSTRIALIZACE

Zprůmyslnění – proces přeměny (zemědělství->průmysl)

- 18.st – Velká Británie
  - V různých částech země se průmyslová revoluce objevuje se zpožděním
  - V některých státech (Afrika, Asie) ještě neproběhla
-

ROZMÍSTĚNÍ PRŮMYSLOVÉ VÝROBY

▶ Lokalizační faktory

▶ Přírodní

- ▶ Zdroje surovin
- ▶ Voda
- ▶ klima

▶ Socioekonomické

- ▶ Pracovní síla
- ▶ Trh
- ▶ Obchod
- ▶ Věda
- ▶ Technologie
- ▶ doprava

ROZMÍSTĚNÍ PRŮMYSLOVÉ VÝROBY

- ▶ Průmyslový závod
  - ▶ Základní jednotka
- ▶ Průmyslový komplex
  - ▶ Seskupení více průmyslových závodů
- ▶ Průmyslová oblast
  - ▶ Hustá síť průmyslových závodů a komplexů
    - ▶ SV Asie (od Velkých jezer k Atlantiku)
    - ▶ Z Evropa
    - ▶ Japonsko
    - ▶ Východní Čína
- ▶ Technopolis (technologické parky)
  - ▶ Vědeckovýzkumné komplexy
    - ▶ laboratoře, vývojové závody, univerzitní zázemí
    - ▶ Silicon Valley (San Francisco)

Dělení průmysl

těžební

Výroba
elektrické
energie

zpracovatelský

TĚŽBA

- ▶ Závisí na
  - ▶ nerostných surovinách
  - ▶ geologickém podloží

RUDY

PALIVA

NERUDY

RUDY

- ▶ Jakou barvou jsou znázorněny značky těchto rud v atlase?

ŽELEZNÝCH KOVŮ

- Fe (BRA, ČÍN, AUS)
- Mn (RUS, ČÍN, BRA)

VZÁCNÉ KOVY

- Au (ČÍN, JAR, AUS)
- Ag (PER, MEX, ČÍN)
- Pt (JAR, RUS)

BAREVNÝCH KOVŮ

- Cu (CHIL, PER, USA)
- Pb (USA, AUS)
- Zn (KAN, AUS, ČÍN)
- Sn (ČÍN, INDO, BRA)
- Ni (KAN, RUS, N.KAL)
- Cr (JAR, RUS)
- W (ČÍN)
- Bauxit (JAM, BRA, AUS)

PALIVA

► Poznáš tyto paliva?

PALIVA

UHLÍ

- ▶ Starší než hnědé
- ▶ Hlubinné doly
- ▶ Výroba koksu (palivo do hutí)
  - ▶ Tavení kovů
- ▶ Povrchové doly
- ▶ Výroba energie
  - ▶ Palivo v tepelných elektrárnách

- ▶ Vyhledej největší producenty

Čína, USA, Indie, Austrálie, Rusko

PALIVA

ROPA

- ▶ Mladší než uhlí
- ▶ Vznik rozkladem mořských živočichů
- ▶ Šelfové oblasti

- ▶ Vyhledej největší producenty

S.A., Rusko, USA, Írán, Čína

- ▶ Vyhledej největší ropné oblasti

**Perský záliv, Mexický záliv, Severní moře,
Rusko, JV Asie, Guinejský záliv**

PALIVA

ROPA

- ▶ Pohonné hmoty
- ▶ a další
(viz obrázek)

PALIVA

ZEMNÍ PLYN

- ▶ Teplo ze zemského jádra vytěsnilo z uhlí plyn
  - ▶ Uloženy v tzv. „kapsách“ rezervoárech
  - ▶ Většinou v blízkosti ropy a uhlí
  - ▶ Methan, ethan, propan, butan
-
- ▶ Vyhledej největší producenty

Rusko, USA, Kanada, Írán, Norsko

PALIVA

URAN

- ▶ Štěpení jádra atomu
- ▶ Jaderné elektrárny
- ▶ Hrozba radioaktivity

- ▶ Vyhledej největší producenty

Kanada, Kazachstán, Austrálie, Namibie, Rusko

NERUDY

- ▶ Jak jsou znázorněny značky těchto nerud v atlase?

PRO CHEMICKÝ PRŮMYSL

- KAMENNÁ A DRASELNÁ SŮL
- FOSFÁTY
- SÍRA
- LEDEK

PRO STAVEBNICTVÍ

- PÍSEK
- KÁMEN
- ŠTERK
- VÁPENEC

OSTATNÍ

- DIAMANTY
- KAOLÍN
- KERAMICKÉ JÍLY
- TUHA

zdroje

- Klímová, E va. *Školní atlas světa*, 2.vydání. Praha: Kartografie Praha, 2005. IS BN 978-80-7011-925-9
- Holeček, Milan. *Příroda a lidé Země*, 2.vydání. Praha: Nakladatelství ČGS, 2008. IS BN 978-80-86034-73-7
- Kašparovský, Karel. *Zeměpis I. v kostce pro SŠ*, 1.vydání. Praha: Fragment, 2009. IS BN 978-80-253-0586-7

- ▶ http://i3.cn.cz/1216068483_FO01131104.jpg
- ▶ http://blog.idnes.cz/blog/4426/75142/4_Vedeni_VVN.jpg
- ▶ http://i.lidovky.cz/09/072/Ingal/ABC2c6b67_auto.jpg
- ▶ http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c4/Mineral_Antracita_GDFL001.JPG
- ▶ http://geologie.vsb.cz/loziska/suroviny/energysur/hnědé%20uhlí%2001_resize.JPG
- ▶ <http://www.offcity.cz/wp-content/uploads/2012/09/cesty-energie.jpg>
- ▶ http://i.idnes.cz/08/113/gal/CEN275ca1_plyn2.jpg
- ▶ <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/0b/Pichblende.jpg/220px-Pichblende.jpg>
- ▶ <http://www.komenskeho66.cz/materialy/zemepis/obrazky/hibernia.jpg>
- ▶ http://www.zazijchemii.cz/files/obrazki/strona_ropa_cz.jpg
- ▶ <http://www.primagas.cz/nabizime/plynove-lahve/images/full-size/pb-lahve-primagas.jpg>
- ▶ <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b5/Radioactive.svg/250px-Radioactive.svg.png>